

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3202/2022. (IV. 29.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kvk.III.39.360/2022/5. számú végzése alaptörvényellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszában a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kvk.III.39.360/2022/5. számú végzése alaptörvényellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, mivel álláspontja szerint a végzés ellentétes az Alaptörvény XXVIII. cikkének (7) bekezdésével.
- [2] A támadott kúriai határozat alapján az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy előzménye a következőképpen foglalható össze.
- [3] 1.1. A kúriai végzés szerint az indítványozó mint magánszemély választópolgár 2022. március 21-én kifogást terjesztett elő a Nemzeti Választási Bizottsághoz (a továbbiakban: NVB) Magyarország Kormánya, a Civil Összefogás Fórum (a továbbiakban: CÖF) és a Civil Összefogás Közhasznú Alapítvány (a továbbiakban: CÖKA) által alapított gazdasági társaság által az ország több pontján kihelyezett plakátok tartalma miatt. Hivatkozása szerint azok súlyosan sértik az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény (a továbbiakban: Egyezmény) első kiegészítő jegyzőkönyvének 3. cikkében nevesített szabad választáshoz való jogot, Magyarország Alaptörvénye XV. cikk (2) bekezdését, a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 2. § (1) bekezdés c) pontjában foglalt esélyegyenlőség és az e) pont szerinti jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás alapelvét.
- [4] Kifogásában három plakát-típust jelölt meg, amelyek véleménye szerint sértik a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás, valamint a jelöltek és jelölő szervezetek közötti esélyegyenlőség követelményét azáltal, hogy a plakátokat állami, illetve „külön extra állami” forrásból finanszírozták, és az állam ez által sérti a választópolgároknak a politikai véleményre tekintet nélkül biztosítandó szabad választáshoz fűződő jogait is.
- [5] Elsőként a „Kormány Információ” feliratot és a miniszterelnök fotóját, valamint az „ŐRIZZÜK MEG MAGYARORSZÁG BÉKÉJÉT ÉS BIZTONSÁGÁT!” feliratot ábrázoló plakátot tette kifogás tárgyává. A plakát alján a „Készült Magyarország Kormánya megbízásából” szöveg látható.
- [6] E körben előadta, hogy országszerte állami központi költségvetésből olyan óriásplakátokat helyeztek ki, amelyeken a „Kormány Információ” felirat az állampolgárok közérdekű tájékoztatásának látszatát kelti, holott ezek a hirdetések tisztán választási kampány jellegűek. Érvéle szerint a miniszterelnök március 15-i beszédében „békepárti jobboldalról” és „háborús baloldalról” beszélt, amely választási retorikát erősítenek a „FIDESZ-elnök/miniszterelnök” arcképével közzétett, a beszéd után országszerte megjelenő plakátok. A kihelyezett plakátok és a néhány nappal korábbi miniszterelnöki beszéd együttesen nem értelmezhető másként, mint a kormánypárt választási propagandája.
- [7] Másodsorban kifogásolta – egy weboldalra hivatkozással –, hogy a CÖF és a CÖKA kampányplakátjai, amelyek Márki-Zay Pétert és Gyurcsány Ferencet ábrázolják együtt az ellenzék bírálatának szándékával, szintén a szabad választás feltételeit biztosító rendelkezésekbe ütköznek. A CÖF és a CÖKA ugyanis állami forrásból működnek és végeznek kormánypárti politikai tevékenységet, ezáltal a szervezetek kampánytevékenysége mind a Ve., mind az Alaptörvény, mind az Egyezmény elveit sérti.
- [8] Harmadsorban az indítványozó arra hivatkozott, hogy kisebb települések villanyoszlopain megjelentek olyan plakátok, amelyeken a „Védjük meg a gyerekeket!” és az „Április 3-án szavazzunk nemmel!” felirat olvasható. Korábban ugyanebben a témában egy gyermekét magához ölelő anya volt a közterületeken látható,

így a népszavazási plakátok kihelyezésének valódi célja az állam beavatkozása az országgyűlési választások kampányába.

- [9] 1.2. A Kúria jelen ügyben támadott végzésével az indítványozó felülvizsgálati kérelmét érdemi vizsgálat nélkül elutasította.
- [10] Ennek kapcsán a Kúria mindenekelőtt megállapította, hogy a Ve. 222. § (1) bekezdése alapján a bírósági felülvizsgálati kérelem érdemi elbírálására csak abban az esetben kerülhet sor, ha kimutatható a kérelmező Ve. 222. § (1) bekezdése szerinti érintettsége, amely csak akkor állapítható meg, ha a kérelmező saját jogaira és kötelezettségeire az állított jogsérelem közvetlenül kihat. Az elbírálás során irányadó szempontok tekintetében a Kúria hivatkozott az Alkotmánybíróság 3081/2014. (IV. 1.) AB végzésére, 3082/2014. (IV. 1.) AB végzésére és 3097/2014. (IV. 11.) AB végzésére.
- [11] A Kúria rámutatott arra, hogy a Ve. 208. §-ában szabályozott, a kifogás benyújtására jogosult személyek köréhez képest a Ve. 222. § (1) bekezdése lényegesen szűkebben határozza meg a bírósági felülvizsgálat előterjesztésére jogosultak körét. Amíg ugyanis kifogást a központi névjegyzékben szereplő választópolgár, jelölt, jelölő szervezet is benyújthat az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet mellett, addig a bírósági felülvizsgálati kérelem előterjesztésére csak az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet jogosult. Az eltérő személyi körből következik, hogy önmagában a kifogás benyújtása és annak NVB általi elbírálása még nem ad alapot automatikusan a bírósági felülvizsgálat iránti kérelem előterjesztésére, mert ahhoz a törvény az ügyben való érintettséget, mint többletfeltételt támasztja.
- [12] A Kúria megállapítása szerint az indítványozó felülvizsgálati kérelmében érintettsége indokát nem adta, arra hivatkozott, hogy a kifogásában megjelöltek sértik alapvető, szabad választáshoz, alapjogai politikai és más véleményre tekintet nélküli biztosításához való jogát, valamint a Ve. 2. § (1) bekezdés c) és e) pontjaiban foglalt alapelveket. A Kúria szerint kifogásában is kizárólag azt jelölte meg az indítványozó e körben, hogy „ellenzéki szavazó”, márpedig az érintettség – amelynek igazolása a kérelmezőt terheli –, akkor állapítható meg, ha az állított jogsérelem a kérelmező saját jogaira és kötelezettségeire közvetlenül kihat.
- [13] Végül a Kúria mind hivatalból, mind a felülvizsgálati kérelem tartalmából megállapította, hogy korábban a Kvk.VI.39.270/2022/2. számú végzésben az indítványozó felülvizsgálati kérelmét elbírálta, azonban a Kúria azon döntése indokolásából levezethetően az indítványozó érintettségét nem vizsgálta. A Kúria viszont jelen végzés meghozatalánál a választási ügyekben megtestesülő irányadó és következetes gyakorlatát követte (Kvk.I.39.275/2022/4., Kvk.I.37.510/2019/2., Kvk.VI.38.006/2019/2., Kvk.VI.37.688/2019/5. Kvk.I.37.640/2019/4.).
- [14] 2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában állította, hogy a Kúria támadott Kvk.III.39.360/2022/5. számú végzése sérti az az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való jogát.
- [15] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában előadta, hogy korábban 2022. február 28-án már nyújtott be kifogást az NVB-hez ugyanezen okok miatt, azonban az azt követően eltelt három hét alatt az „állami kampányolás” folytatódott, sőt annak még inkább törvénysértő formái jelentek meg. Ugyanakkor azonban, amíg e korábbi – a kifogást részben érdemben, részben érdemi vizsgálat nélkül elutasító NVB döntés ellen előterjesztett –, 2022. március 5-én kelt felülvizsgálati kérelmét illetően a Kúria 2022. március 9-i Kvk.VI.39270/2022/2. számú végzésében még elfogadta az érintettségét, mindössze három hét elteltével, a 2022. március 28-i kérelme kapcsán már érintettsége hiányára hivatkozva megfosztották őt jogorvoslathoz való jogától.
- [16] Az indítványozó szerint a Kúria jelen ügyben előadott érvelésével a korábbival homlokegyenest ellenkező álláspontra helyezkedett, jelen ügyben a jogfosztó álláspontját azzal indokolta, hogy a „töreten” gyakorlata a választópolgári minőségre való hivatkozást nem tartja elegendőnek a bírósági felülvizsgálatához. Az indítványozó érvelése szerint ráadásul ő nem elégedett meg a választópolgári minőségre hivatkozással, hanem több más indokot is felhozott érintettségére mind a felülvizsgálati kérelemben, mind a kifogásban. Hivatkozott ugyanis arra, hogy ő ellenzéki szavazó és így a szabad választáshoz való joga korlátozott azáltal, hogy az állam szinte korlátlan anyagi és közhatalom gyakorlásán alapuló nem anyagi erőforrásai miatt olyan erőfölényben van, ami döntően képes befolyásolni a választás kimenetelét a kormánypárti szavazók javára és ez okozza az Alaptörvény XV. cikk sérelmét.
- [17] Az indítványozó szerint sérelmét a Kúria nem tekintette közvetlennek, a „közvetlenség” megítélése azonban mindig szubjektív döntés függvénye, és ügyében a szűk értelmezés egyértelműen megsértette a XXVIII. cikk (7) bekezdés szerinti alapvető jogát. Utalt az indítványozó arra, hogy e szűkítő jogalkalmazói gyakorlatot az utóbbi években nemzetközi szervezetek részéről számos kritika érte.

- [18] Végül az indítványozó érintettségét illetően hivatkozott még egy „speciális” körülményre, jelesül arra, hogy fotókkal dokumentáltan több esetben saját kezűleg is „felülírt” villanypóznára kihelyezett hirdeteményeket, amely fellépése alapjául az Alaptörvény C) cikk (2) bekezdése szerinti alkotmányos jogát és kötelezettségét jelezte meg. Megítélése szerint e magatartásával (a Pécsi Rendőrkapitányság jegyzőkönyve szerint rongálással) maga is aktív szereplőjévé vált a választási folyamatnak, s e személyes egzisztenciális kockázatvállalással igencsak érintetté vált, melynek okán jogos érdeke fűződik ahhoz, hogy egy esetleges kúriai és alkotmánybíróági elutasítást követően az Emberi Jogok Európai Bíróságától kérjen jogorvoslatot.
- [19] 3. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról. A (2) bekezdés alapján a tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, ezek között a 26–27. § szerinti érintettséget, az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmét, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. A (3) bekezdés úgy rendelkezik, hogy a befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indoklással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [20] 3.1. Az Alkotmánybíróság elsőként azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panaszt határidőben terjesztették-e elő. A Ve. 233. § (1) bekezdése szerint a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz a sérelmezett döntés közlésétől számított három napon belül nyújtható be az Alkotmánybírósághoz. A Kúria Kvk.III.39.360/2022/5. számú 2022. március 30-án kelt végzését még ugyanezen a napon közölte az indítványozó jogi képviselőjével. Az indítványozó alkotmányjogi panaszát 2022. április 2-án 16:02 perckor, annak mellékleteit 16:10 perckor küldte meg elektronikus úton a Kúriának.
- [21] A Ve. 10. § (1)–(2) bekezdése a szerint a Ve.-ben szabályozott határidőket naptári napokban kell számítani, mely határidők jogvesztők. A (3) bekezdés szerint a határidő annak utolsó napján 16 órakor jár le. A (4) bekezdés pedig kimondja, hogy a 16 órát követően teljesített eljárási cselekményt – a választási szerv által végzett eljárási cselekmény kivételével – a következő napon teljesítettnek kell tekinteni.
- [22] A fentiekből következik, hogy az indítványozó alkotmányjogi panasa elkésett, mivel azt a törvényi határidőn túl terjesztette elő.
- [23] 4. Az Alkotmánybíróság ezért az alkotmányjogi panaszt az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 30. § (2) bekezdés d) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2022. április 5.

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybíróági ügyszám: IV/889/2022.

